

בש"פ 2509/16 - מדינת ישראל נגד מחמד (קישר) ג'רחי, עומר חלואני, זכריא עזירי

בבית המשפט העליון

בש"פ 2509/16

בש"פ 2560/16

כבוד השופט צ' זילברטל
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

המשיבים בבש"פ 2509/16: 1. מחמד (קישר) ג'רחי (מעצרו הוארך בהסכמה)
המשיב בבש"פ 2560/16: 2. עומר חלואני
זכריא עזירי

בקשה שישית להארכת מעצר המשיבים בבש"פ
2509/16 ובקשה רביעית להארכת מעצר המשיב
בבש"פ 2560/16 לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: כ"ה באדר ב' התשע"ו (4.4.2016)

בשם המבקשת בבש"פ
2509/16: עו"ד לינור בן אוליאל
בשם המבקשת בבש"פ
2560/16: עו"ד אופיר טישלר
בשם המשיב 2 בבש"פ 2509/16
והמשיב בבש"פ 2560/16: עו"ד באסל פלאח

החלטה

לפניי שתי בקשות להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. שתי הבקשות עוסקות באותה פרשה, לשני המשיבים ייצוג זהה, הדיון בהן נשמע במאוחד ועל כן תינתן בהן החלטה אחת.

במסגרת בש"פ 2509/16 מבקשת המדינה (בקשה שיטית) להאריך את מעצרו של שני המשיבים בבקשה האמורה, החל מיום 5.4.2016 בתשעים ימים נוספים או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 23378-04-14 בבית המשפט המחוזי בחיפה, לפי המוקדם. המשיב 1 הסכים לבקשה להארכת המעצר, ובהחלטה מיום 27.3.2016 הוריתי על הארכת מעצרו כמבוקש. המשיב 2 (להלן: עומר) התנגד לבקשה.

במסגרת בש"פ 2560/16 מבקשת המדינה (בקשה רביעית) להאריך את מעצרו של המשיב (להלן: זכריא) החל מיום 8.4.2016 בתשעים ימים נוספים או עד למתן פסק דין בעניינו ב-תפ"ח 22849-10-14 בבית המשפט המחוזי בחיפה, לפי המוקדם.

החלטה זו עניינה, אפוא, בבקשה להאריך את מעצרו של עומר ושל זכריא (שניהם יכוננו להלן: המשיבים).

לאחר הדיון בבקשות החלטתי להאריך את מעצר המשיבים עד למתן ההחלטה דנא.

רקע והליכי מעצר

1. ביום 13.4.2014 הוגש כתב אישום נגד עומר ונגד המשיב 1 ב-בש"פ 2509/16, המייחס להם עבירות רצח, קשירת קשר לביצוע פשע והצתה. על פי הנטען, השניים ביחד עם זכריא הציתו מתקן תקשורת שהיה מצוי בחדר בבית דירות בעכו העתיקה, על רקע התנגדותם להצבת אנטנה סלולארית על גג הבניין. כתוצאה מכך, התרחש פיצוץ עז שהביא לקריסתן של מספר קומות בבניין, ולמותם של חמישה בני אדם. זכריא נפצע קשה באירוע ואושפז. הוא שוחרר לביתו ביום 3.9.2014. כתב האישום נגדו הוגש ביום 15.10.2014.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצרו של עומר עד תום ההליכים, בה נטען כי קיימות ראיות לכאורה נגדו וקיים יסוד סביר לחשש לביטחון הציבור נוכח המעשים המיוחסים לו בכתב האישום. עוד נטען כי אם לא יעצר, יביא הדבר לשיבוש הליכי משפט ולהתחמקות מהליכי שפיטה. בדיון שהתקיים ביום הגשת הבקשה הסכים בא-כוחו של עומר להארכת מעצרו עד להחלטה אחרת לצורך לימוד חומר החקירה על-ידו. בית המשפט קבע כי בתיק קיימת תשתית ראייתית מספיקה והורה על הארכת מעצרו של עומר עד להחלטה אחרת. הדיון במעצר נדחה עוד כמה פעמים לשם לימוד חומר החקירה על-ידי בא-כוחו, וביום 11.6.2014 הסכים בא-כוחו של עומר למעצרו עד תום ההליכים. בהחלטה שניתנה בו ביום, הורה בית המשפט על מעצרו של עומר עד תום ההליכים נגדו.

3. כאמור, כתוצאה מהפיצוץ נפצע זכריא, ורק לאחר שמונה חודשים, משהוטב מצבו, נעצר והוגש נגדו כתב אישום

ובקשה לעוצרו עד תום ההליכים נגדו. בין היתר, נטען בבקשה כי לזכריא רישום פלילי ללא הרשעה מבית משפט השלום לנוער, בגין מספר עבירות של הסגת גבול וגניבה. בדיון מיום 15.10.2015 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של זכריא עד תום ההליכים נגדו. כמו כן, לבקשת בא-כוחו ובתמיכת המדינה, הורה בית המשפט המחוזי כי הפסיכיאטר המחוזי יערוך לזכריא בדיקה רפואית ויגיש חוות דעת רפואית במסגרתה תיבחן כשירותו לעמוד לדין. ביום 28.12.2014 התקבלה חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו של זכריא, לפיה הוא אינו לוקה במחלת נפש וכשיר לעמוד לדין.

4. משלא הסתיים מעצרו של המשיבים בתוך תשעה חודשים ממועד הגשת כתבי האישום, ביקשה המדינה להאריך את מעצרו בתשעים ימים מעת לעת, על-פי רוב בהסכמתם, לתקופה של תשעים ימים בכל פעם. ההחלטה האחרונה על הארכת מעצרו של המשיבים ניתנה על-ידי ביום 27.12.2015 במסגרת בש"פ 9063/15 ובש"פ 8961/15 וכעת מונחת בפניי בקשה רביעית להארכת מעצרו של זכריא ובקשה שישיית להארכת מעצרו של עומר.

מהלך הדיונים בתיק העיקרי

5. מהבקשות עולה כי התקיימו דיוני הוכחות רבים בתיק. פרשת התביעה החלה ביום 22.10.2014 ונשמעו בה עד היום למעלה משלושים עדים. עוד נמסר כי ביום 3.12.2014 התקיימה ישיבה אליה התייצב עד תביעה מרכזי בתיק, ועדותו נשמעה בסופו של דבר לאחר שנעצר פעמיים במהלך חודש אפריל 2015 ובישיבה בחודש אוגוסט 2015. דיונים נוספים בהם נשמעו עדי התביעה התקיימו במהלך חודש דצמבר 2015, וביום 31.12.2015 נקבע התיק להמשך שמיעת הוכחות לחודשים מאי ויוני 2016 (שישה מועדים). עוד צוין כי במקביל להליך העיקרי התקיימו מספר ישיבות גישור בפני בית המשפט המחוזי, וכיום קבוע מועד נוסף ליום 31.3.2016.

הבקשה דנא

6. בבקשות נטען כי המעשים המיוחסים למשיבים מצביעים על מסוכנותם הגבוהה לביטחון הציבור ומקימים עילת מעצר סטטוטורית בעניינם. המבקשת הוסיפה, כי נוכח העונש הכבד הצפוי למשיבים אם יורשעו, קיים יסוד סביר לחשש כי במידה שישוחררו ממעצר ימלטו מהדין.

בבקשות הובהר כי המדינה מודעת להתמשכות ההליכים בעניינם של המשיבים בתחילת הדרך, שנגרמה, כך נטען, בשל החלפת ייצוגו של נאשם נוסף בתיק (המשיב 1 בבש"פ 2509/16) והובילה לביטול מספר מועדי הוכחות ובקשות דחייה בשמיעת העדים מצד המשיבים. עוד צוין, כי עיכוב נוסף נבע מהעובדה שחלק משמעותי מעדי התביעה לא שיתפו פעולה, ועל כן הוצאו נגדם צווי הבאה, כדי שיתייצבו לדיונים אליהם זומנו. עם זאת, הודגש כי פרשת התביעה נמצאת בעיצומה, ונשמעו עדי תביעה רבים. הצדדים ויתרו על יותר מ-25 עדי תביעה, וכיום קבועים שישה מועדי הוכחות נוספים במהלך חודשים מאי-יוני 2016.

7. בדיון שנערך בפניי ביום 4.4.2016 טען בא-כוח המשיבים כי התיק מתנהל בקצב מהיר, אך המדובר בתיק מורכב ביותר, כשהשאלה המרכזית העומדת לביור על-ידי מומחים היא מה היה הגורם שהוביל לפיצוץ הקטלני והאם המשיבים היו יכולים לצפות שכך יקרה. עוד נטען, כי המדובר במקרה תקדימי בו מואשמים ברצח מי שהאשמו בהצתה וכתוצאה מההצתה נגרם פיצוץ. לטענת בא-כוח המשיבים, רק לאחרונה, במסגרת הליך אזרחי שמתנהל עקב האירוע הנדון,

הגיעו לרשותו מסמכים רבים המעידים על ליקויים שונים במבנה עצמו, ובירור נושא זה יצריך אף חקירה של עדים לא מעטים, כולל זימון נוסף של עדים שהעידו, ובהם מומחים. לפיכך נטען, כי המשפט עוד צפוי להימשך זמן ארוך, וקשה לצפות מתי יסתיים, ובסופו של יום, לא ניתן לשלול אפשרות שלא יהיה ניתן להוכיח כוונת קטילה או כי הפיצוץ היה ניתן לצפייה. בהקשר זה נאמר כי לא סביר שכל עדי התביעה שטרם נשמעו יישמעו במועדים הקבועים עתה, וכאמור, יהיה צורך לשמוע עדים נוספים לא מעטים.

בא-כוח המשיבים הוסיף וטען כי עומר היה על סף הקטינות כשנעצר (כבן 18 וחודש). כן נטען כי שני המשיבים נפצעו באורח קשה בפיצוץ, והם אינם מקבלים טיפול רפואי הולם במסגרת מעצרם. באשר לזכריא נטען כי לאחר שהיה מאושפז בבתי חולים במשך חודשים ארוכים, הוא שוחרר לביתו, ונעצר רק בחלוף מספר חודשים לאחר מכן, כשהמשטרה "נזכרה בו" באיחור. בתקופת הביניים שבין שחרורו מאשפוז לבין מעצרו הוא התהלך חופשי, דבר המעיד על כך שאינו נתפס כמסוכן על-ידי הרשויות.

בא-כוח המשיבים הדגיש כי עד היום לא ביקש לבחון את שחרורם של המשיבים לחלופת מעצר, ואם היו מקבלים טיפול רפואי הולם במסגרת מעצרם ייתכן והיה נמנע מכך גם היום. אך נוכח הנסיבות הנזכרות, נטען כי הגיעה העת לבחון אפשרות של שחרור לחלופת מעצר הולמת בעניינם של המשיבים.

דיון והכרעה

8. לאחר העיון בבקשה ושמיעת טענות הצדדים בדיון שבפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל, ומעצרם של המשיבים יוארך בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בעניינם, לפי המוקדם. מטענותיו של בא-כוח המשיבים בפניי, נראה כי אף הוא לא מתנגד להארכת מעצרם בשלב זה, ואינו עומד על שחרורם המידי ממעצר. בקשתם של המשיבים בשלב זה היא כי יחל תהליך לבחינת אפשרות שחרורם לחלופת מעצר וזאת נוכח התמשכות ההליכים המשפטיים בעניינם, נסיבותיהם האישיות והקושי הנטען בהוכחת אישומי הרצח המיוחסים להם.

9. אמנם, ובאי-כוח המדינה עמדו על כך, המעשים המיוחסים למשיבים הם בדרגת חומרה גבוהה ביותר, ומעידים על מסוכנות רבה, ולא רק בגלל התוצאה הקשה שנגרמה כתוצאה מהם. עם זאת, הלכה היא, שכל שתקופת המעצר הולכת ומתארכת משתנה נקודת האיזון כך שגוברת משקלה של הזכות לחירות, ובמיוחד מקום שבו לא ניתן להעריך מתי יסתיים המשפט וניתן לצפות כי תידרשנה עוד מספר הארכות מעצר נוספות. השיקולים שהצדיקו את מעצרו של הנאשם מלכתחילה לא תמיד די בהם כדי להצדיק את המשך המעצר לאחר שנקפו תשעה חודשים והמשפט טרם הסתיים, ובענייננו, יש להזכיר, המדובר בבקשה להארכה שישית ולהארכה רביעית של מעצרם של המשיבים. אמנם, חלוף הזמן לכשעצמו אינו מאיין את משקלם של האינטרסים הציבוריים המצדיקים את המשך המעצר, אך על בית המשפט לבחון כל מקרה לגופו ולנסיבותיו (בש"פ 5581/13 מדינת ישראל נ' אוחיון (1.9.2013) וההפניות שם).

10. נוכח האמור, אני סבור כי הגיעה השעה להתחיל לבחון את אפשרות שחרורם של המשיבים לחלופת מעצר, ויודגש כי עד היום לא נבחנה אפשרות כזו במהלך כל תקופת מעצרם. בא-כוח המשיבים מסר כי המשפט צפוי להימשך עוד זמן רב, ובאי-כוח המדינה לא הציגו בעניין זה נתונים נוגדים. עוד נטען, כי הימשכות שמיעת ההוכחות נובעת גם ממחלוקת מורכבת בשאלה המדעית הנוגעת לגורמים שהובילו לפיצוץ. לטענת בא-כוח המשיבים, לא ניתן לשלול אפשרות שבסופו של דבר לא יהיה ניתן להוכיח את כוונת הקטילה ואת האפשרות לצפות את הפיצוץ שנגרם בפועל, ושגם בית המשפט

בהליך העיקרי העיר בעניין זה כמה פעמים במהלך הדיונים. כמובן שאיני מביע דעה בשאלה נכבדה זו, אך לענייננו, ניכר כי בירורה ידרוש משאבי זמן ניכרים, הכנת חוות דעת של עדים מומחים וניהול ממושך של שמיעת ההוכחות בנדון. זאת ועוד, מדובר באירוע ייחודי בנסיבותיו. תוצאתו הקטלנית מחרידה, אך לכאורה אין להקל ראש בטענות בא-כוחם של המשיבים באשר להיקף ואופי אחריותם בפלילים לתוצאות אלה, גם אם לכאורה אחריות כלשהי ניתן יהיה לייחס להם. לכן, כאמור, יש לתת משקל בבחינת בקשה להארכת מעצר מעל לתשעה חודשים על פי סעיף 62 לחוק המעצרים.

11. יתר על כן, נראה כי נסיבותיהם האישיות של המשיבים, ובפרט הטענות בדבר מצבם הרפואי והיעדר טיפול מתאים בבית המעצר, כמו גם גילם הצעיר בעת ביצוע המיוחס להם, מצדיקים אף הם, בשלב זה ולרקע הימשכות ההליך המשפטי הצפוי בעניינם, בחינת אפשרות שחרורם לחלופת מעצר. לכל אלה מתווספת טענתו של זכריא, לפיה הוא נעצר רק בחלוף פרק זמן ממשי מיום ששחרר מאשפוז בבית החולים, אשר לטענתו מעידה על כך שהרשויות אינן מייחסות לו מסוכנות גבוהה.

12. אני סבור כי בנסיבות אלה, יש מקום להורות על הגשת תסקירי מעצר בעניינם של המשיבים. שירות המבחן יוכל לבחון את המסוכנות הנשקפת מכל אחד מהם לעת הזו, כמו גם את התאמתן של חלופות מעצר, ככל שיוצעו על-ידי המשיבים. לאחר הכנת התסקיר והגשתו, תידון בקשתו של בא-כוחם לבחון אפשרות שחרורם לחלופת מעצר בפני בית המשפט המחוזי. יובהר כי לבית המשפט המחוזי יהיה שיקול דעת מלא בבחינת בקשת המשיבים, כשלנגד עיניו תעמוד התמונה הראייתית בהליך העיקרי המתנהל נגד המשיבים כמו גם תסקיר המעצר שיוכן בעניינם. כמובן שאין לראות בעצם ההוראה על בחינת האפשרות לשחרור המשיבים ממעצר משום הבעת דעה כלשהי באשר להיתכנות שחרור. כאמור.

13. לפיכך, אני מאריך את מעצרו של עומר, החל מיום 5.4.2016 בתשעים ימים נוספים או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 23378-04-14 בבית המשפט המחוזי חיפה, לפי המוקדם, ואת מעצרו של זכריא החל מיום 8.4.2016 בתשעים ימים נוספים או עד למתן פסק דין בעניינו ב-תפ"ח 22849-10-14 בבית המשפט המחוזי בחיפה, לפי המוקדם. שירות המבחן יכין תסקירי מעצר בעניינם של המשיבים ויגישם לבית המשפט המחוזי בהקדם האפשרי ועד ליום 22.5.2016 לכל המאוחר (בהתחשב בפגרת הפסח). סמוך לאחר קבלת התסקירים ייקבע בית המשפט המחוזי דיון בעניין המשך מעצרו של המשיבים. ככל שלשירות המבחן תהיינה בקשות בעניין הכנת התסקירים, הן תופנינה לבית המשפט המחוזי, שמסור לו שיקול דעת מלא להחליט בהן.

ניתנה היום, כ"ח באדר ב' התשע"ו (7.4.2016).

ש ו פ ט